

Förslag på principer och riktlinjer för föreningsstöd

**Kommunfullmäktiges beredning för Kultur, Idrott och
Fritid**

Innehåll

1 Sammanfattning	4
2 Beredningens uppdrag	5
2.1 Uppdraget	5
2.2 Bakgrund	5
2.3 Syfte	6
3 Genomförande	7
3.2 Medborgardialog	7
3.4 Omvärldsgranskning	8
4 Utmaningar	9
4.1 Utökad åldersindelning för Lokalt Aktivitetsstöd (LOK)	9
4.2 Sen utbetalning av lokalbidrag	9
5 Analys och reflektion	12
5.1 Jämförelse mellan föreningarna Idrott – Kultur Idrotten och kulturföreningarna har tydliga olikheter på tre punkter:	12
Idrottsföreningar	12
Kulturföreningar	12
Målgrupp – medlemmarna	12
Målgrupp - Allmänheten	12
Vänder sig främst till unga	12
Vänder sig främst till vuxna	12
Lokalsubventionerna är stora	12
Lokalsubventionerna är små	12
5.2 Bidrag till idrottsföreningarna	12
5.2.1 Lokalt Aktivitetsstöd (LOK)	12
5.2.2 Lokalbidrag	13
5.2.3 Drift- och skötselbidragen	13
5.3 Bidrag till kulturföreningarna	14
5.3.1 Kulturföreningarna	14
5.3.2 Hembygdsföreningar, byalag m.m.	14
5.3.3 Föreningsdrivna museer – Flygmuseet och KVS-museet	15
5.3.4 Plattformer för ung kultur/"Ungdomsstaden"	15
5.4 Icke-finansiellt föreningsstöd	15
5.4.1 Kommunens hemsida	15
6 Slutsatser	17
6.1 Motivering	17
6.2 Beredningens rekommendationer och förslag	17

6.2.1 Beredningen föreslår följande principer/riktlinjer för ekonomiska bidrag.....	17
6.2.2 Beredningen föreslår följande principer/riktlinjer för icke finansiellt föreningsstöd	18

7 Bilagor

Bilaga 1 - Sammanställning av bidrag

Bilaga 2 – Jämförelse av bidrag med andra kommuner - idrott

Bilaga 3 – Jämförelse av bidrag med andra kommuner - kultur

Bilaga 4 – Rapport från enkäten till idrottsföreningarna

1 Sammanfattning

Kommunfullmäktige har den 26 januari 2015 lämnat ett uppdrag till beredningen för kultur, idrott och fritid att lämna förslag på principer och riktlinjer för föreningsstöd, inklusive bidragsgivning. Vårt fokus i beredningen har varit att genomlysna bidragen till idrotten och kulturen och därigenom kunna peka på utmaningar och ge förslag på utvecklande förbättringar till stöd för de ideella föreningarna.

Beredningen har genomfört en omfattande genomlysning av nuvarande bidrag, i såväl Ängelholms kommun som i sex andra kommuner i Skåne. Två enkäter har genomförts, dels en snabbenkät ut till kulturföreningarna, dels en mer omfattande enkät till idrottsföreningarna. Vid tre tillfällen har ledamöter från beredningen träffat representanter från idrotts- och kulturföreningarna i samband med Idrotts- och Kulturforum.

I sitt förslag på principer och riktlinjer för föreningsstöd, inklusive bidragsgivning föreslår beredningen bl. a. följande:

- Utökning av åldersgränsen för Lokalt Aktivitetsstöd (LOK) till fördel för främst de yngre barnen
- Inventering av kommunens lokaler som är lämpliga för föreningsverksamheterna. Att på sikt utreda möjligheterna till noll-taxa för de bidragsberättigade föreningarna i kommunalt ägda lokaler eller anläggningar.
- Förkorta utbetalningstiden för lokalbidrag.
- Anpassa reglerna kring antal sammankomster som ligger till grund för att erhålla lokalbidrag till de mindre föreningarna.
- Införa en rättvisare fördelning av drifts- och skötselbidrag som t.ex. en poängberäkning (se Båstad).
- Kartlägga hembygdsföreningars, byalags och liknandes behov av fastighetsunderhåll
- Inventera de föreningsdrivna museernas bidragsbehov utifrån deras värde som lokalhistoriska och publika turistattraktioner för att säkerställa verksamheten framöver.
- Införa nya bidragsformer
  - riktade till ungdomar för att stärka ungdomarnas möjligheter att delta i kulturlivet och skapa egna arrangemang eller aktiviteter
  - akutbidrag för snabba insatser
  - utbildningsbidrag till blivande ledare och/eller utövare
  - lokalt aktivitetstöd för kulturföreningarna
- Utveckla regelbundna dialogmöten för politiker och tjänstepersoner med föreningarna,
- Skapa gemensam mötesplats (förutom fritidsgårdar) för ungdomars kulturaktiviteter
- Införa en föreningservice, för att utöka servicegraden till föreningarna
- Introducera ”Aktivitet förebygger” för kultur för att attrahera fler unga till kulturföreningarna.

2 Beredningens uppdrag

2.1 Uppdraget

Att lämna förslag på principer och riktlinjer för föreningsstöd, inklusive bidragsgivning. Ängelholms kommun ska därigenom kunna tydliggöra vilka kriterier en förening ska uppfylla för att kunna erhålla stöd, antingen genom finansiella medel eller på annat sätt.

2.2 Bakgrund

Med stöd av kommunallagens 2 kap. § 1 får kommunen ha hand om sådana angelägenheter av allmänt intresse som har anknytning till kommunens område eller deras medlemmar och som inte skall handhas enbart av staten, en annan kommun, ett annat landsting eller någon annan.

Kommunen ska också, enligt § 2 i samma kapitel, behandla sina medlemmar lika, om det inte finns sakliga skäl för något annat.

Med stöd av denna lagstiftning betalar Ängelholms kommun olika former av drifts-, anläggnings-, verksamhetsbidrag till föreningar som verkar i Ängelholms kommun. I stort sett saknas det ytterligare lagstiftning som reglererar denna hantering.

Idag finns ett antal olika ekonomiska stödformer till föreningslivet i Ängelholm. Det arbete som beredningen har fokuserat på är de två största bidragsgrupperna: idrott- och kulturföreningar. Se bilaga 1 - Sammanställning av bidrag

Idrottsföreningarna uppbär för närvarande tre olika typer av bidrag från kommunen/Kultur & Stad:

Totalt omfattar Kultur & Stads bidrag till idrotten 11 753 262 kr*

- Lokalt aktivitetsstöd 2 598 355 kr* (72 föreningar)
- Lokalbidrag 1 597 876 kr* (40 föreningar)
- Drift-och skötselbidrag 7 557 031 kr * (14 föreningar)

Utöver bidragen till idrotten står Kultur & Stad även för kostnaderna för hyra av kommunens egna lokaler (vilka föreningarna kan hyra till subventionerat pris).

Till de föreningar som tävlar i elitserier utgår även så kallad elitbidrag. Elitbidraget fastställs av kommunstyrelsen och är för närvarande n på totalt 1 400 000 kr*.

Det största, och kanske viktigaste, bidraget från kommunen till idrotten är idrottsanläggningarna som kan hyras av föreningarna till en subventionerad kostnad. Kommunens kostnader för lokalhyror, arrende, underhåll m m är idag 24 368 776 kr *. exkl drift- och skötselbidrag. Intäkten av hyror från föreningarna är 3 008 744 kr*

Kulturföreningarna uppbär för närvarande bidrag utifrån flera kriterier: verksamhetsinriktning, omfattning och fasta kostnader, bidrag till föreningar som äger eller förvaltar fastighet samt bidrag till studieförbund enligt speciell uträkningsmetod baserat på antal aktiviteter.

Totalt omfattar Kultur och Stads bidrag till kulturen 2 364 000 kr*

- Kulturföreningar 303 150 kr*, varav 76 150 kr i rena hyresbidrag** (20 föreningar).
- Hembygdsföreningar/byalag/motsvarande 280 000 kr* (14 föreningar)
- Studieförbund 890 000 kr* (9 förbund)
- Föreningsdrivna muséer 75 000 kr* (2 föreningar)
- Kulturstipendium 17 000 kr*
- Kulturpris 25 000 kr*

Utöver detta utbetalas 1 200 000 kr* i Evenemangsbidrag. Bidraget omfattar både idrotts- som kulturevenemang (400 000 kr) och kommunens egna årliga evenemang (800 000 kr).

Kommunens kostnader för lokalhyror till kulturföreningarna (*Tingshuset, Kronobäktet, Rådhuset, Galleri Moment, KKV***, *Fotoklubben Kamera*** och *replokaler*) är för närvarande 794.000 kr

* Alla belopp gäller för bidrag år 2015

** Kulturföreningar med där kommunen betalar halva hyran som verksamhetsbidrag.

2.3 Syfte

Att skapa kriterier för ett mer rättvist bidragssystem utifrån föreningarnas behov, genom finansiella medel eller på annat sätt.

3 Genomförande

Under uppdragsperioden har vi gått igenom en stor mängd uppgifter som ligger till grund för vår analys. Arbetet har inneburit mycket faktainsamling och inläsning för alla involverade. Beredningen har arbetat i workshop grupper och därigenom kunnat diskutera ”dagens ämnen” vid varje beredningsmöte för att ge alla möjlighet att komma till tals och bidra med sina synpunkter. Vid flera av beredningsmötena har även tjänstepersoner från förvaltningen deltagit som extra resurs.

3.1. Föredragningar

- Peter Björkqvist, Kultur och Stad har vid två tillfällen informerat om bidragsformerna inom idrotten, 4 februari och 4 mars 2015.
- Susann Toft, Kultur och Stad har vid två tillfällen informerat om bidragsformerna inom kulturen, 4 februari och 6 maj 2015.
- Maria Birgander, Kultur och Stad har vid ett tillfälle informerat om verksamheten inom Kultur & Stad, 9 september.

3.2 Medborgardialog

3.2.1 Enkät till idrotten

I slutet av våren gjordes en enkät som skickades ut till samtliga idrotts- och fritidsföreningar. Av 72 föreningar svarade 25.

I svaren från enkäten kan vi utläsa att de flesta tycker att kommunens villkor för bidrag är tydliga, däremot upplever flera föreningar att villkoren inte är rättvisa. De flesta anser att verksamhetsbidragen fungerar bra, medan det finns ett missnöje vad gäller lokal/anläggningsbidragen. De flesta anser också att åldersuppdelningen för LOK-bidrag bör ändras. (Hela rapporten från enkäten finns att läsa i bilaga 4)

3.2.2 Snabbenkät till kulturen

I samband med inbjudan till Kulturforum den 1 september ombads kulturföreningarna prioritera vilka bidrag som är viktigast för deras verksamhet. Resultatet presenterades vid Kulturforum och visade tydligt att lokalfrågan (lokalbidrag/hyresfria lokaler) är den viktigaste för kulturföreningarna.

3.2.3 Dialogmöte med idrotten - Idrottsforum

Den 2 mars besökte ledamöter från beredningen Idrottsforum för att möta föreningarna och diskutera frågan om bidragen. Den första frågan som kom upp var lokalbidragen. Föreningarna vill gärna se en snabbare utbetalning av bidragen efter att ansökan har skickats in. En höjning av bidragen efterfrågades också, liksom en förändring av åldersgruppen för LOK-bidrag. Många föreningar vill gärna ha samma åldersgräns som för det statliga LOK-bidraget 7-25 år, medan föreningar med mycket barnverksamhet vill ha en sänkning till 4 eller 6 år för att kunna erhålla det lokala aktivitetsbidraget. Flera föreningar poängterade även att LOK-bidraget är viktigt då pengarna i många fall går till både lokalhyra och daglig verksamhet.

Vid Idrottsforum den 29 september, dit politiker inbjudits att besvara frågor från föreningarna, deltog representanter från beredningen. Vid detta möte framkom återigen en önskan om en förändring av LOK-stödets åldersuppdelning. Föreningarna tog bl a även upp procentsatsen för lokalbidragen och möjligheterna till projektstöd och utbildningsbidrag. Dessutom framfördes en önskan om bättre information på hemsidan om föreningarnas verksamhet.

3.2.4 Dialogmöte med kulturen - Kulturforum

Den 1 september deltog ledamöter från beredningen i Kulturforum där ett 70-tal personer från olika kulturföreningar diskuterade bidrag och andra former av stöd från kommunen i mindre grupper.

För kulturföreningarna framkom tydligt att lokalbidragsfrågan är en nyckelfråga. Liksom möjligheten till fria eller starkt subventionerade hyror i kommunala lokaler i skolor eller andra lämpliga lokaler. Många föreningar saknar tillgång till professionell scen och man vill också se ett gemensamt hus i centrum där flera föreningar kan samsas med sina verksamheter under samma tak.

För hembygdsföreningarna uttalades behov till investerings- och renoveringsbidrag för att kunna underhålla sina fastigheter och tillgänglighetsanpassa dem.

Gemensamt för alla kulturföreningar är en önskan om bättre kontakt med tjänstemän och politiker. Man vill också få hjälp med marknadsföring av sina arrangemang bl.a. via kommunens egen hemsida.

Synpunkterna från Kulturforum återrapporterades till föreningarna en vecka efter mötet. Beredningen kommer även att återkoppla slutrapporten till föreningarna under hösten 2015.

3.4 Omvärldsgranskning

3.4.1 Faktainsamling

Ett stort arbete har lagts på att samla in fakta kring bidragsfördelningen i andra kommuner. Ett flertal skånska kommuner har jämförts med Ängelholm, vilket visar på varianter i bidragsgivningen för olika kommuner. (Se bilaga 2 och 3)

Beredningen har även läst den omfattande rapporten *”Översyn av kultur- och fritidsnämndens stöd till föreningslivet i Falkenbergs kommun”* som togs fram av Utvärderingsringen 2014.

4 Utmaningar

Under beredningens arbete har tre bidragsformer redan påbörjat en förändring; Elitbidragen (även kallade sponsorbidragen) och Evenemangsbidragen, som beslutas av kommunstyrelsen, håller just nu på att ses över och kommer sannolikt att få nya kriterier.

Det tredje bidraget rör studieförbunden som är en aktuell fråga för många kommuner. De senaste 15-20 åren har de kommunala bidragen till studieförbunden minskat i hela landet, och Ängelholm är inget undantag. Bara under de sex senaste åren har totalsumman till de nio studieförbunden minskat från 1 669 000 kr 2009 till idag 869 000 kr.

I nuläget diskuteras möjligheterna inom Kultur Skåne Nordväst att kunna förenkla administrationen, skapa gemensamma bidragsregler och genom samordning av resurser höja kvalitén i regionens 11 kommuner.

Idag har alla kommunerna olika bidragsregler, olika inlämningstider etc.

4.1 Åldersindelning för Lokalt Aktivitetsstöd (LOK)

I vår enkät framkom tydligt att föreningarna önskar en förändring i åldersuppdelningen. Flera föreningar har idag ett stort antal aktiva barn i åldern 0-6 år som inte erhåller lokalt aktivitetsstöd, däribland FBC, EVS, ÄFF och Rögle. Även från gymnastikföreningarna finns en uttalad önskan om en sänkning av åldern för LOK beroende på att ett flertal aktiva i föreningen är i ålder 0-6 år.

Många av föreningarna vill även att åldersgränsen höjs till 25 år, och därigenom följer Riksidrottsförbundets ålderstak.

4.2 Sen utbetalning av lokalbidrag

40 föreningar uppbär idag lokalbidrag. Bidraget utdelas året efter det att ansökan skickats in vilket upplevs av en del föreningar som ett problem då de får ligga ute med egna pengar om hyran och nettokostnaderna ökar under innevarande år.

En del föreningar har också problem att nå upp till antalet sammankomster för att uppnå kriterierna.

4.3 Varierande avtal för drift- och skötselbidrag

Den mest diskuterade frågan vad gäller idrottsbidragen är drift- och skötselbidraget. Avtalen varierar kraftigt både i längd och i omfattning, vilket leder till stora differenser och upplevs som en orättvisa från föreningarna. Dessutom varierar kommunens åtaganden i de olika avtalen, vilket också skapar oklarhet i avtalssystemet.

Det tidigaste avtalet som ännu löper är skrivet 1976 med Vejbystrand TK. Det senaste avtalet skrevs 2014 med Ängelholms IP och går ut vid årsskiftet 2015/2016.

Totalt är det 14 föreningar som erhåller drift- och skötselbidrag i olika omfattning från kommunen idag.

4.4 Hyressubventioner eller nolltaxa

Tre av de kommuner beredningen tittat på har idag noll-taxa till bidragsberättigade föreningar för hyra av idrottsanläggningar och hallar. En satsning på noll-taxa i Ängelholm för bidragsberättigade barn-och ungdomsföreningar i kommunägda lokaler skulle innebära en extra kostnad för kommunen på runt 3 Mkr, vilket motsvarar hyresintäkterna idag.

4.5 Lokalfrågan - nyckelproblem för kulturföreningar

Bidragen till de 22 kulturföreningarna varierar kraftigt från 3 000 kr till 80 000 kr. En del av bidragen ges som hyressubventioner/lokalbidrag medan andra går till verksamhet, arrangemang och utveckling av föreningen.

För många föreningar är lokalfrågan ett stort problem då föreningarna oftast har mycket liten budget. En del föreningar utbyter tjänster, d v s ställer upp med konserter som tack för att de får låna icke-kommunala lokaler, andra letar efter större/bättre anpassade/billiga lokaler utan resultat.

Trots subventionerade hyror för kommunens evenemanglokaler upplevs hyran som hög av kulturföreningarna då kostnaden blir stor i jämförelse med intäkterna.

Avsaknaden av scener för publika arrangemang upplevs också som ett problem då både Birgit Nilssonsalen och Nyhemsskolans aula inte längre är tillgängliga.

Det finns också en uttalad önskan från föreningarna om gemensamma lokaler för en utvidgad verksamhet och ökat samarbete mellan föreningarna.

4.6 Bidrag till Hembygdsföreningar, byalag och liknande - ett bidrag till levande landsbygd

Dessa 14 föreningar är samlingspunkter för de boende utanför stadskärnan och fyller en viktig funktion som både kulturhistoriska och lokala mötesplatser. Föreningarna efterfrågar främst bidrag till investeringar i byggnader och drift samt för renoveringar, underhåll och tillgänglighetsanpassning. Men också så kallad "akutbidrag".

4.7 Kommer de föreningsdrivna muséerna att överleva?

De föreningsdrivna museerna drivs idag av idealister med hög medelålder. Bidraget på 75 000 kr räcker inte till utveckling och säkerställande av museernas verksamhet.

Flygmuseet har bl.a. behov att kunna anställa personal för att säkerställa verksamheten. KVS-museets problem är lokalen. Museet är inte vinterbonat, vilket gör att material förstörs av kyla och fukt. Det finns heller inte plats att hålla några möten för styrelsen. Föreningen har idag inte ekonomi att rusta upp huset, som i nuläget inte heller är tillgänglighetsanpassad.

4.8 Övriga bidrag

Många föreningar, inom såväl idrotten som kulturen, saknar möjligheten att söka akutbidrag, utbildningsbidrag eller ”snabba cash” för riktade verksamheter. Idrotten har en pott i nuläget på 50 000 för mindre investeringar/akuta åtgärder medan kulturen saknar detta helt.

4.9 Övrigt föreningsstöd

Många föreningar saknar idag information och kompetens för hur och var man kan söka bidrag lokalt, regionalt, nationellt och internationellt via stiftelser, fonder och olika projekt.

Vid sidan av bidrag efterfrågar föreningarna stöd av kommunen med marknadsföring av sina verksamheter och föreningservice. Dessutom önskas enklare och mer regelbunden kontakt med politiker och tjänstemän.

4.10 Ungdomsstaden

Bland kulturföreningar finns få föreningar som arbetar med kultur riktad till barn och ungdom. I många föreningar är medelåldern hög och lockar också enbart lite äldre publik, något som rimmar dåligt med begreppet ”Ungdomsstaden”. Vill vi leva upp till att vara en stad för unga måste vi finna olika lösningar för att nå ut till ungdomarna och skapa nya plattformar för ung kultur.

5 Analys och reflektion

5.1 Jämförelse mellan föreningarna Idrott - Kultur

Idrotten och kulturföreningarna har tydliga olikheter på tre punkter:

Idrottsföreningar	Kulturföreningar
Målgrupp – medlemmarna	Målgrupp - Allmänheten
Vänder sig främst till unga	Vänder sig främst till vuxna
Lokalsubventionerna är stora	Lokalsubventionerna är små

När man jämför bidragen till idrotten och kulturen finner man att dessa uppfyller tre basala behov för föreningarna.

Bidrag	Idrottsföreningar	Kulturföreningar
För aktiviteter eller verksamhet	LOK	Verksamhetsbidrag för kulturföreningar
För lokaler som är anpassade för verksamheten	Lokalbidrag/ Hyressubventioner	Verksamhetsbidrag/ Hyressubventioner
För underhåll av fastighet eller anläggningar	Drift- och skötselbidrag	Verksamhetsbidrag för hembygdsföreningar och liknande

5.2 Bidrag till idrottsföreningarna

"De positiva effekterna av en välmående idrottsrörelse är många. Aktiva ungdomar är lyckligare och bättre i skolan." *Riksidrottsförbundet*

Föreningslivet inom idrotten i Ängelholm är omfattande och engagerar många barn, ungdomar och ideella ledare, instruktörer och inte minst föräldrar. För att leva upp till "Idrottsstaden Ängelholm" krävs dessa krafter som hjälper till att sätta Ängelholm på kartan. Idag finns 72 idrottsföreningar i Ängelholms kommun med sammanlagt 16 000 medlemmar.

5.2.1 Lokalt Aktivitetsstöd (LOK)

Enligt Centrum för Idrottsforskning sker en allt tidigare specialisering längre ner i åldrarna inom idrotten. Samtidigt ökar avhoppen från den organiserade idrotten bland tonåringarna.

Den 1 januari 2014 höjde Riksidrottsförbundet åldersgränsen till 25 år för att stimulera till fortsatt idrottsutövande, medan Ängelholms kommun har valt att för närvarande behålla åldersgruppen 7-20 år.

När det gäller det lokala aktivitetsstödet vill beredningen se en utökning av åldersgränserna för att gynna de barn som idag inte omfattas av stödet, något som starkt efterfrågas av föreningarna. Ur ett genusperspektiv blir fördelningen av stödet mer jämlikt mellan flickor och pojkar. Dessutom är idrotten en samhällsbyggare och viktig del i integrationsarbetet.

Flera föreningar, däribland föreningar med bollsporter och gymnastik och dansföreningar skulle gärna se en sänkning av åldersgränsen till 6 år eller 4 år (vilket idag är den nedre åldersgränsen i Bjuv och Trelleborg). Andra föreningar föredrar Riksidrottsförbundets höjning till 25 år.

I stort sett samtliga föreningar önskar en digitalisering av närvarorapportering. Detta för att skapa större säkerhet och rättvisa i rapporteringen som ligger till grund för LOK-bidraget.

5.2.2 Lokalbidrag

Enligt vår enkät är de flesta föreningar inte helt nöjda med hur lokalbidragen fungerar. En av anledningarna till detta är att utbetalning sker först året därpå, vilket en del föreningar upplever som besvärligt ur ekonomisk synpunkt. För en del mindre föreningar, utanför stadskärnan, är det också problem att uppnå antalet sammankomster (minst 40/år) för att erhålla lokalbidrag.

5.2.3 Drift- och skötselbidragen

För att skapa ett rättvisare system bör drift- och skötselavtalen få en annan form, t ex i form av en poängberäkning. En förändring innebär att löpande avtal måste sägas upp från kommunen.

I Båstad kommun poängsätts varje anläggning enligt särskilt system och poängens värde i kronor bestäms årligen av kommunstyrelsen. Bidraget är avsett för drift av anläggningen, löpande och periodiskt underhåll, byte och inköp av inventarier samt maskiner.

För övriga kommuner som beredningen har tittat på varierar kriterierna för drift- och skötselavtal kraftigt.

5.2.4 Hyressubventioner eller noll-taxa

När det gäller kommunens hyressubventioner till idrottsanläggningar anser några föreningar att de tvingas ta av de lokala aktivitetsbidragen för att klara hyran. Detta trots att kommunen i jämförelse med andra kommuner tar ut en låg taxa från föreningarna.

I samband med enkäten som gick ut till idrottsföreningarna ställdes därför frågan om föreningarna kan tänka sig byta LOK och lokalbidrag mot fria idrottsytor (då den summan motsvarar hyresintäkterna från föreningarna till kommunen). Enligt de föreningar som svarade på enkäten är detta inte något önskvärt alternativ då man inte vill avvara aktivitetsbidraget eller lokalbidragen för egna anpassade lokaler.

Bland de kommuner beredningen tittat på är det Helsingborg, Landskrona och Trelleborg som för närvarande erbjuder bidragsberättigade föreningar fria idrottsytor/nolltaxa för barn- och ungdomsverksamhet.

Dessa tre kommuner utbetalar även LOK-bidrag och lokalbidrag: För Helsingborg är LOK-stödet 30 kr/sammankomst och för Landskrona 40 kr/aktivitet i kommunala lokaler respektive 60 kr/aktivitet i egen eller hyrd lokal eller anläggning. När det gäller Trelleborg utgår LOK-stödet med en av kommunen årligt fastställd summa som delas av föreningarna. Lokalbidraget i de tre kommunerna varierar stort och beräknas utifrån antalet medlemmar. I Helsingborg är maxsumman 175 kr/medlem om föreningen har mindre än 100 medlemmar (därutöver 50 kr/medlem), i Landskrona är maxsumman 1 008 kr/medlem och i Trelleborg 150 kr/medlem.

En satsning på noll-taxa för bidragsberättigade barn-och ungdomsföreningar i kommunägda lokaler skulle innebära en extra kostnad för kommunen på runt 3 Mkr, vilket motsvarar hyresintäkterna idag.

5.3 Bidrag till allmänculturföreningarna

”Kulturen ska ses som en drivkraft till en hållbar utveckling och förbättrad folkhälsa.”
Region Skånes Folkhälsoplan – Ett socialt hållbart Skåne 2030.

De drygt 40 allmänculturföreningarna i Ängelholm står för en stor del av kulturutbudet i kommunen och bidrar till att uppnå de kulturplaner som tagits fram både lokalt och regionalt. Det föreningarna saknar idag är i många fall lokaler, mötesplatser och arenor för konst och kultur. Och då det idag inte finns några kulturinstitutioner i kommunen är bidragen till kulturen av stor betydelse.

5.3.1 Kulturföreningarna

För många kulturföreningar är lokalfrågan ett stort problem, både när det gäller löpande verksamhet, förrådsutrymme och bristen på professionella scener för specifika arrangemang. Några få föreningar har idag utrymme i kommunalt ägda lokaler, medan de flesta hyr lokal av annan hyresvärd (via privata fastighetsägare eller kyrkan). Beredningen har diskuterat möjligheten att öppna upp i fler av kommunens lokaler, däribland skolsalar som idag inte kan bokas av föreningarna.

Vid publika framträdanden hyr föreningarna ofta lokaler av kommunen (Hörsalen, Jarl Kullescenen). Den subventionerade hyran upplevs som hög i förhållande till intäkterna. Inte minst då föreningar ibland förutom Hörsalen även måste hyra Torgrummet för att husera de medverkandes ytterplagg och personliga tillhörigheter.

5.3.2 Hembygdsföreningar, byalag m.m.

De 14 föreningarna har drygt 2 000 medlemmar runt om i kommunen och är populära mötesplatser, både för de boende och andra besökare. För att kunna bevara och utveckla en levande landsbygd behövs ett kontinuerligt underhåll, vilket skulle underlättas genom en kartläggning av föreningarnas specifika behov, vilket även skulle säkerställa föreningarnas

möjligheter till fortsatt utveckling.

(Hembygdsparvens museer erhåller bidrag direkt från kommunstyrelsen och finns därför inte med i beredningens rapport.)

5.3.3 Föreningsdrivna museer - Flygmuseet och KVS-museet

De föreningsdrivna museerna drivs idag helt av ideella krafter. Medelåldern är hög och det finns framför allt från Flygmuseet ett behov för att kunna anställa personal för att säkerställa verksamheten. Föreningen har bl.a. av det skälet ansökt om 600 000 kr i verksamhetsbidrag för 2016.

Flygmuseet har en stor publik, inte minst under sommarmånaderna, men är i stort sett helt beroende av ideella krafter, och ungdomar som ges sommarjobb med kommunalt bidrag, för att kunna hålla alla museets verksamheter öppna. Problemet för KVS är den icke vinterbonade lokalens underhåll och drift.

Beredningen föreslår därför en inventering av båda museernas specifika behov utifrån deras värde som lokalthistoriska och publika turistattraktioner.

5.3.4 Plattformer för ung kultur/"Ungdomsstaden"

För unga människor finns idag ingen gemensam samlingslokal för kulturaktiviteter trots att Ängelholm kallar sig ungdomsstaden.

Kulturföreningarnas medlemmar har i de flesta fall en hög medelålder, varför vi ser ett behov att genom bidrag på olika sätt skapa **nya** plattformar för ung kultur. Kanske i samverkan med befintliga kulturföreningar.

I flera av de kommuner som beredningen har tittat på finns ett antal bidrag att söka, allt ifrån olika former av bidrag som direkt riktar sig till ungdomar, typ "Snabba Cash"/"En snabb slant" till utvecklings-och projektbidrag.

En annan väg att fånga upp ungdomar till kulturföreningarna kan vara att prova den positiva satsningen Aktivitet Förebygger även för kulturaktiviteter.

5.4 Övriga föreningsstöd

5.4.1 Kommunens hemsida

Kommunens hemsida är viktig på många sätt för föreningarna. Både som en informationsplattform, men också som ett sätt att kunna visa sin egen verksamhet.

Därför föreslår beredningen en översyn av informationen på kommunens hemsida. Detta är en insats som inte är särskilt kostsam, men som i gengäld gör kommunen mer attraktiv för såväl boende som besökare.

5.4.2 Föreningsservice

Både idrottsföreningarna och kulturföreningarna saknar idag föreningsservice, vilket erbjuds i många kommuner. Servicen innebär att föreningarna enkelt kan komma i kontakt med respektive handläggare och snabbt hittar all information om såväl bidrag som olika former av hjälp med teknik, utrustning, kopiering tryckning m.m.

Här finns många gånger även länkar till icke-kommunala bidrag såsom fonder eller stiftelser. I vissa kommuner finns även specifika medarbetare som har i uppdrag att hjälpa föreningarna att hitta rätt bidrag och som även kan hjälpa till med ansökan.

5.4.3 Gemensamma ansökningsblanketter

Idag söker samtliga kulturföreningar bidrag från en och samma ansökningsblankett ”Ansökan om kommunalt bidrag”. Vilket kan jämföras med idrottens tre blanketter; Ansökan om lokalt aktivitetsstöd, Ansökan om lokalbidrag samt ansökan om kommunalt bidrag.

Enligt kulturföreningarna fungerar det idag bra med enbart en blankett. Beredningen har dock diskuterat om inte gemensamma blanketter borde finnas för såväl idrotts- som kulturföreningar, Detta med anledning av att även en del kulturföreningar uppbär direkta hyres-/lokalbidrag, liksom bidrag för skötsel och drift av egna fastigheter.

I beredningen har möjligheterna också diskuterats att ta fram ett kultur LOK för att ge kulturföreningarna direkta aktivitetsbidrag för barn- och ungdomsgrupper.

5.4.4 Regelbunden dialog mellan politiker och ideella sektorn

De inkomna ansökningarna har under flera år kompletterats med regelbundna möten med förvaltning/politiker. Därefter har förvaltningen lagt förslag till den tidigare nämnden hur potten ska fördelas.

Då det inte finns någon nämnd längre ser vi i beredningen att det finns anledning till fortsatta regelbundna dialoger för att säkerställa en rättvis fördelning av bidragen och samtidigt få en bättre insikt i föreningarnas framtida behov.

6 Slutsatser

Beredningen föreslår ett flertal åtgärder för att skapa en mer likvärdig och rättvis fördelning av idrotts- och kulturföreningarnas bidrag i hela kommunen. Vidtagna åtgärder ska återrapporteras löpande till kommunfullmäktige.

6.1 Motivering

Föreningslivet i Ängelholms kommun omfattar idag 120 bidragsberättigade föreningar med drygt 23 000 medlemmar. Till den siffran ska läggas alla föräldrar som på olika sätt ställer upp för sina barn- och ungdomar inom främst idrotten, men också inom kulturen.

Under vårt arbete i beredningen har vi funnit ett antal stora utmaningar och förändringar vi anser måste göras för att stärka föreningslivet i kommunen:

- en ändring av åldersindelningen av LOK-stödet
- en total förnyelse av drift- och skötselbidraget
- bättre möjligheter att kunna använda kommunalt ägda/hyrda lokaler
- säkerställande av föreningsdrivna museer och historiska lokaler
- en omfattande satsning på ungdomskultur för att kunna leva upp till epitetet ”Ungdomsstaden”

För att stödja alla ideella krafter krävs en regelbunden dialog mellan kommunen och föreningarna för att identifiera föreningarnas behov. Men också för att säkerställa att föreningarnas verksamheter ska kunna fungera på bästa sätt även i framtiden.

6.2 Beredningens rekommendationer och förslag

Beredningen har i sin rapport pekat på utmaningar och möjligheter för att stärka föreningarnas arbete. Detta är de förslag vi kommit fram till:

6.2.1 Beredningen föreslår följande principer/riktlinjer för ekonomiska bidrag

- Utökning av åldersgränsen för Lokalt Aktivitetsstöd (LOK) till fördel för främst de yngre barnen för att gynna de barn som idag inte omfattas av stödet.
- Inventering av kommunens lokaler som är lämpliga för föreningsverksamheterna. Att på sikt utreda möjligheterna till noll-taxa för de bidragsberättigade föreningarna i kommunalt ägda lokaler eller anläggningar.
- Förkorta utbetalningstiden för lokalbidrag. Idag utbetalas lokalbidragen året efter, vilket innebär att vissa föreningar har problem att täcka sina kostnader.
- Anpassa reglerna kring antal sammankomster som ligger till grund för att erhålla lokalbidrag till de mindre föreningarna.
- Införa en rättvisare fördelning av drifts- och skötselbidrag som t.ex. en poängberäkning (se Båstad).

- Kartlägga hembygdsföreningars, byalags och liknandes behov av fastighetsunderhåll då beredningen anser att det är viktigt att stärka en levande landsbygd och att säkerställa de lokala, historiska mötesplatsernas framtid.
- Inventera de föreningsdrivna museernas bidragsbehov utifrån deras värde som lokalhistoriska och publika turistattraktioner för att säkerställa verksamheten framöver.
- Införa nya bidragsformer:
  - riktade till ungdomar för att stärka ungdomarnas möjligheter att delta i kulturlivet och skapa egna arrangemang eller aktiviteter
  - akutbidrag för snabba insatser
  - utbildningsbidrag till blivande ledare och/eller utövare
  - lokalt aktivitetstöd för kulturföreningarna

6.2.2 Beredningen föreslår följande principer/riktlinjer för övrigt föreningsstöd

- Utveckla regelbundna dialogmöten mellan politiker och tjänstepersoner tillsammans med föreningarna, för att medvetandegöra föreningarnas löpande och framtida behov, och följa upp den kommunstödda verksamheten.
- Skapa en gemensam mötesplats (förutom fritidsgårdar) för ungdomars kulturaktiviteter för att leva upp till epitetet Ungdomsstaden.
- Inrätta en organisation för föreningsservice/kundtjänst, för att utöka servicegraden till föreningarna. Beredningen anser att föreningsservice kan omfatta hjälp med t ex kopiering, enklare trycksaker, publicering av aktiviteter på kommunens hemsida, ansökningar såväl till kommunens bidrag som icke-kommunala bidrag, utlåning av teknisk utrustning m.m. (Föreningsservice exakta omfattning bör tas fram i dialog med föreningarna)
- Introducera ”Aktivitet förebygger” för kultur för att attrahera fler unga till kulturföreningarna.